

İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığı'na

İlgi : 2012/156803 soruşturma No.

Şüpheli :

KONUSU : Yazılı İfademizdir.

AÇIKLAMALAR.:

1.) Fazlı Say hakkında dava açılması üzerine PEN Yazarlar Derneği olarak ve ülkemizde ve tüm dünyada düşünce ve ifade özgürlüğünü ihlal eden, ihlal etme tehlikesi içeren tüm işlem ve eylemler karşı çıkmanın bir hak ve ödev olduğu bilinciyle, PEN web sitesinde yer alan 3.6.2012 tarihli, bir açıklamamada bulunduk. Bu açıklamamızı nedeniyle, Fazlı Say için de şikayette bulunan Ali Emre Bukağlı adlı bir kişi, BİMER'e (T.C. Başbakanlık İletişim Merkezi) hakkımızda "devletin manevi şahsiyetini aşağılamak ve adli mercileri etkilemekten" şikayetçi olmuş. BİMER bu şikayeti hiç hukuksal/yönetmelik süzgeçten geçirmeye gerek görmeden, emir telakki eder gibi, Ankara Cumhuriyet Başsavcılığı'na göndermiş. Ankara Cumhuriyet Başsavcılığı da yine suçlamaya ilişkin bir ön hukuksal mercii süzgecini gerekli görmeden, bana göre Başbakan'ın yakın zamandaki yargıya "talimat", ve " kuvvetler ayrılığı" konularındaki iradelerinden de etkilenerek, yetkisizlikle dosyayı İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığı'na göndermiş. İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığı da, yine suça ve suçlamaya ilişkin ön hukuksal mercii süzgecini kullanmadan, ifademizi almak için adreslerimiz polis aracılığıyla adres tespit için işlem başlatmıştır. Bu silsile içinde görevli polis, PEN merkezine gelip, n adreslerimizi almıştır.

Bu bilgi üzerine Savcılığa yaptığımız 26.12.2012 ve 04.01.2013 tarihli başvurularda, hakkımızda yukarıda anılan dosya ile soruşturma işlemi başlatıldığı, polis aracılığıyla tespit edilen adreslerden tarafımıza ulaşılarak, dosya kapsamında ifademizin alınacağı öğrenilmiştir. Bu kapsamda, ifade için polis aracılığıyla tebligatı beklemeden, başvuruda bulunuyoruz.

2.) TCK 301 uyarınca izin sorunu;

Bu aşamada; TCK 301/4 uyarınca, öncelikle izin şartının yerine getirilmesi gerektiğini düşünüyoruz ve bunu ileri sürüyoruz. Çünkü ifade işlemi bir "soruşturma" işlemidir. Oysa yasa, soruşturmadan önce izin şartı aramaktadır. (TCK 301/4 md.)

TCK 301 madde metni;

"TCK 301/(1) Türk Milletini, Türkiye Cumhuriyeti Devletini, Türkiye Büyük Millet Meclisini, Türkiye Cumhuriyeti Hükümetini ve Devletin yargı organlarını alenen aşağılayan kişi, altı aydan iki yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.

(2) Devletin askeri veya emniyet teşkilatını alenen aşağılayan kişi, birinci fıkra hükmüne göre cezalandırılır.

(3) Eleştiri amacıyla yapılan düşünce açıklamaları suç oluşturmaz.

(4) Bu suçtan dolayı soruşturma yapılması, Adalet Bakanının iznine bağlıdır."

Soruşturma tanımı;

“CMK 2/Soruşturma: Kanuna göre yetkili mercilerce suç şüphesinin öğrenilmesinden iddianamenin kabulüne kadar geçen evreyi,

İfade alma: Şüphelinin kolluk görevlileri veya Cumhuriyet savcısı tarafından soruşturma konusu suçla ilgili olarak dinlenmesini,..” İFADE EDER

CMK 160/Bir suçun işlendiğini öğrenen Cumhuriyet savcısının görevi;

“MADDE 160.- (1) Cumhuriyet savcısı, ihbar veya başka bir suretle bir suçun işlendiği izlenimini veren bir hali öğrenir öğrenmez kamu davasını açmaya yer olup olmadığına karar vermek üzere hemen işin gerçeğini araştırmaya başlar.

(2) Cumhuriyet savcısı, maddi gerçeğin araştırılması ve adil bir yargılamanın yapılabilmesi için, emrindeki adli kolluk görevlileri marifetiyle, şüphelinin lehine ve aleyhine olan delilleri toplayarak muhafaza altına almakla ve şüphelinin haklarını korumakla yükümlüdür”.

Soruşturma evresinde yapılan işlemlerin tutanağa bağlanması;

“CMK MADDE 169.- (1) Şüphelinin ifadesinin alınması veya sorgusu, tanık ve bilirkişinin dinlenmesi veya bir keşif ve muayene sırasında Cumhuriyet savcısı veya sulh ceza hakiminin yanında bir zabıt katibi bulunur. Acele hallerde, yemin vermek koşuluyla, başka bir kimse, yazman olarak görevlendirilebilir.

(2) Her soruşturma işlemi tutanağa bağlanır. Tutanak, adli kolluk görevlisi, Cumhuriyet savcısı veya sulh ceza hakimi ile hazır bulunan zabıt katibi tarafından imza edilir.

(3) Müdafî veya vekil sıfatıyla hazır bulunduğu işlemlerle ilgili tutanakta avukatın isim ve imzasına da yer verilir.

(4) Tutanak, işlemin yapıldığı yeri, zamanı ve işleme katılan veya ilgisi bulunan kimselerin isimlerini içerir.

(5) İşlemden hazır bulunan ilgililerce onanmak üzere tutanağın kendilerini ilgilendiren kısımları okunur veya okumaları için kendilerine verilir. Bu husus tutanağa yazılarak ilgililere imza ettirilir.

(6) İmzadan kaçınma halinde nedenleri tutanağa geçirilir.”

Bütün bu metinlerden görüldüğü gibi; soruşturma aşamasında gerek savcılığın ve gerekse kolluğun tesis ettiği delil elde eden veya elde edilen delillerin korunmasına dair tüm işlemler soruşturma işlemleridir. Burada fail ve fiil için izin kurumu devreye girmektedir. Burada "fiil" nedeniyle izne tabi olan suç söz konusudur. Olayda Adalet Bakanlığı'nın iznine tabi bir işlem silsilesi zorunludur.

Burada savcı olayı öğrendikten sonra "delilleri" koruma altına almakla beraber hazırlayacağı bir fezleke ile Adalet bakanlığına izin için müracaat etmelidir. İzin almadan soruşturma yapamayacağına göre, ifade de soruşturma aşamasında tesis edilen bir işlem olduğu için, ifade alamaz. Ancak olaya dair araştırma inceleme işlemlerini şüphelinin haklarına zarar getirmeden yapabilir veya yaptırabilir. Yani şüpheliyi, eski PVSK düzenlemesindeki ifade ile "beyanını" alamaz. CMK 169/4 ifadeyi işlem olarak tanımlamıştır. **Ancak, “işlem” den daha önemli olarak; özellikle CMK md. 169/2 vd "ifadenin bir soruşturma işlemi" olduğunu belirtmiştir.**

Esasa İlişkin olarak;

3.) İzin alınmasına ilişkin savunmamız yönünde işlem yapılmaması olasılığı nedeniyle,

esasa ilişkin olarak da belirtmek isterim ki; suç ve suçlama TCK 301.ç maddesi koşullarının varlığı yokluğu tartışması bir yana, yapılan bir düşünce açıklama eylemidir.

Bu konuda, izin için bakanlığa yapılan bir savcılık başvurusunda, Bakan "oluru" imzasını taşıyan bir değerlendirmede; "Adalet Bakanlığı, Ceza İşleri Genel Müdürlüğü, 2012/1878 sayılı" yazı, "Türkiye Cumhuriyeti Hükümetini ve Devletin emniyet teşkilatını alenen aşağılama suçu işledikleri" gerekçesi ile dava açılmasına izin talebinin reddine dair verilen bu yazıda; "...düşünce ve ifade özgürlüğüünün sadece toplumda beğenilen kabul gören, zararsız, veya kayıtsızlık içeren bilgiler veya fikirler için değil, aynı zamanda kırıncı, şok edici veya rahatsız edici, olanlar için de geçerli sayıldığı ve bunun demokratik bir toplumun olmazsa olmaz unsurlarından olan çok seslilik, tolerans ve hoşgörün gereği olduğu..." değerlendirmesinde bulunularak, dava açılmasına izin verilmemiştir. (ek-1) TCK 301/4 uyarınca aranan izin şartı, atılı suçun şüphelisini korumaya yönelik bir düzenleme değildir. Tam tersine, suçun mağduru olan "kamu" için "Devlet" için, her suçlamada dava açılmadan önce, "mağdur" tarafın da görüşünün alınması biçiminde bir mekanizmadan dolayı izin yöntemi benimsenmiştir. Bu açıdan, izin de mağduru "koruyan" bir içerik ve niteliğe sahiptir. Bu nedenle öncelikle izin gerekmektedir.

4.) Suçlamaya konu aşağıdaki gibidir; "PEN Fazıl Say'ın yanında

Dünya Yazarlar Birliği PEN Türkiye Merkezi olarak, değerli besteci ve piyanistimiz Fazıl Say'ın mahkemeye sevk edilmesini dehşetle karşılıyor, kuvvetle kınıyoruz. Dünya kamuoyu Türkiye'deki faşist gelişmeler karşısında alarma geçmiş durumdadır.

PEN Türkiye Merkezi"

Bu açıklamamızı basına ilettik, sitemizde yer verdik. Say'la ilgili yazımızda "Dünya demokrat kamuoyu Türkiye'deki faşist gelişmeler karşısında alarma geçmiş durumdadır," cümlesi var. Nitekim Uluslararası PEN dünyada Fazıl Say'ın yanında yer aldığını açıkça yazmıştır. Tutuklamalar ve roman çevirisi için açılan davalar üzerine, üzerine Dünya Yazarlar Birliği PEN 20 kişilik uluslararası bir heyet ile 12-18 Kasım günlerinde Türkiye'de bulundu ve Cumhurbaşkanı Abdullah Gül ve AB Bakanı Egemen Bağış ile görüştü.

Faşist terimi bir hakaret değil, siyasal bir terimdir. Dünyanın çeşitli yerlerinde faşist gelişmeler bazı resmi çevreler bünyesinde olduğu gibi sivil toplum içinde de vardır. İnsan hakları ve demokrasi ile bağdaşmayan adımlar için en uygun terim "faşist" terimidir. Yurttaş olarak devleti ve hükümeti uygun görülen terimlerle eleştirmek bir haktır.

Dünya demokrat kamuoyu Fazıl Say'ın ifade özgürlüğünü savunan Dünya Yazarlar Birliği PEN Türkiye Merkezi hakkında başlatılan soruşturma işlemini insan hakları ve demokrasi ile bağdaşır bulur mu? Antidemokratik bulduğunda ise siyaset literatüründeki hangi terimi seçer?

Her kişi ve kurum için, saygı otomatikman sağlanan bir değer değil, hak edilmesi gereken bir armağandır. Demokrasiyi geliştirici adımlar saygıya yol açar, aksi adımlar ise saygı konusunda kayba uğratar.

Mevcut anayasayı antidemokratik bularak gerçekten laik ve demokratik bir Türkiye amacıyla emek veren kurumlar arasında PEN Yazarlar Derneği de vardır. Uluslararası PEN Kulüpleri Federasyonu'nun saygı duyulan bir kurumuyuz. Dünyada edebiyat ve ifade özgürlüğü alanlarında duyarlı çevrelerde Türkiye denince akla gelen olumlu unsurlar arasında PEN de vardır.

1950'de Halide Edib Adıvar'ın başkanlığında kurulan kulübümüz 12 Eylül darbesi ile kapandı, 1988'de Yaşar Kemal'in başkanlığında hayata döndürüldü. 12 Eylül cuntacılarını yargılayabilmekle övünenler benzer ortam oluşturmaktan kaçınmaya özen göstermelidir.

Sonuç olarak "Dünya demokrat kamuoyu Türkiye'deki faşist gelişmeler karşısında alarına geçmiş durumdadır," cümlemizde hakaret yoktur, bir tesbit vardır. Bu tesbit Uluslararası PEN Heyeti'nin gelmesi ile doğrulanmıştır. Heyetin Sayın Cumhurbaşkanımız Abdullah Gül tarafından Çankaya Köşkü'nde kabul edilmesi ve yapılan görüşme olumlu olmuştur. Akabinde Avrupa Birliği Bakanı Egemen Bağış ile umut verici bir görüşme yapılmıştır. 15 Kasım Hapisteki Yazarlar Günü bağlamında düzenlenen basın toplantısında PEN Uluslararası Başkanı John Ralston Saul Türkiye'de son yıllarda yaşanan antidemokratik gelişmelerden ötürü duyulan kaygı ve tepkiyi ifade etmiştir.

Adli mercileri etkileme çabasından söz etmek ise tuhaf. Temel insan haklarından biri olan ifade özgürlüğü hakkını twitter yazışmasında kullandığı için Fazıl Say hakkında davaya yol açan kişi bu suçlaması ile adli mercileri etkilemeye çalışmış değil midir? Haksızlık görüldüğünde tepki göstermek bir haktır. Türkiye'deki olumsuzlukların dünyada nasıl yankılandığını belirtmek ise ayrıca bir yurttaşlık görevidir.

İnsan Hakları ile demokrasi bütün insanlık için önem taşıyan değerlerdir. Türkiye'mizin bu alanlarda gelişmesi bütün yurttaşlar ve kurumların katkısı ile mümkündür. PEN Yazarlar Derneği onyıllardır bu bilinç ve sorumluluk ile davranmaktadır. Gerçekten laik ve demokratik bir Türkiye özlemi ile mücadelemiz bundan sonra da sürecektir.

Türkiye'nin saygınlığını uluslararası alanda geliştirmek insan hakları ve demokrasi değerlerine özen göstermekle mümkün. Bu konuda daha çok yurttaş, kurum ve yetkili kişi duyarlı davranırsa kıvançla yaşanabilir bir ortam oluşturabiliriz.

5.) Düşünce ve ifade özgürlüğü, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nin artık yerleşik uygulama haline gelmiş sayısız kararlarında da vurgulandığı gibi, "iyi" düşünce ve "iyi" ifade özgürlüğü demek değildir. Bu özgürlüğü "tanıyan" iktidar ile bu özgürlüğü "kullanan" kişiler arasındaki bir eleştiri/uyarma ilişkisini ifade eder. Devlet faşist deniyor ve bu devlet faşist ise, zaten bu aşamada ciddi bir faşizm" sorunu ile karşı karşıya kalınmış demektir. "Faşist" denen devlet faşist değilse, demek ki buna ilişkin emareler vardır. Bu eleştirinin anlamı, devletin faşist olmaması yönünde bir uyarıdır. Bu uyarıdan demokratik devletler alınmaz...

Bu kavram/terim suç ise, başbakan da bu suçu işlemiştir. 25 ve 26 Aralık'ta "Derin devlet virüs gibidir. Sona ermez, uygun zamanda ortaya çıkar" diyerek, bir faşizm uygulaması olan "derin devlet" in varlığını tüm Türkiye ve dünya önünde kabul ederek, devlete Sayın Başbakan da faşist demiştir. O halde onu da yargılamak gerekir. Üstelik somut veri göstererek, ciddi bir ithamda bulunmuş; madde-i mahsusa göstermiştir. Bu açıdan, suçlamaları ele alan devletin yargı organlarını daha dikkatli olması, bizzat devletin manevi kişiliğine zarar veren uygulamalar yapmaması gerekir.

6.) Sonuç olarak, PEN merkezinin açıklaması bir düşünce açıklaması olarak, bir hakkın kullanımınıdır. Hak kullanımında yürürlükteki hukuk kuralları ihlal edilmemiştir. Düşünce açıklaması yolu ile Anayasal ve yasal bir hak olan "eleştiri" hakkı kullanılmıştır. Bu hak kullanılırken, somut kişi ve kurumlar gösterilerek öznel bir yöntem de kullanılmamıştır.

Bu nedenlerle, unsurları olmayan;, asıl bu türde nitelikte ve içerikte, çağdaş demokrasi ölçütlerini ihlal eder görünümü süreceğin devletin itibarını düşüreceğinin de bir gerçek olduğunun farkına varılarak, takipsizlik kararı verilmesini (başkaca hukuksa hak ve talepler saklıdır) istiyorum ve iddia ediyorum. 10.01.2013

